

Osmanlı Miras Araştırmaları Dergisi (OMAD), Cilt 2, Sayı 2, Mart 2015, ss. 26-37.
Journal of Ottoman Legacy Studies (JOLS), Volume 2, Issue 2, March 2015, pp. 26-37.
ISSN 2148-5704

NEKRASOV KAZAKLARININ GELENEKSEL GİYSİLERİ VE TOKAT YAZMALARINI: RUSYA MÜZELERİNDEN ÖRNEKLER

Nekrasov Kazakhs' Traditional Clothes and Tokat Fabric Print Designs on Hand Printed: Samples from the Russian Museums

Kemal İBRAHİMZADE*, İrina GUSACH**

Özet: Bu makale 18. yüzyılın başından 1962 yılına kadar Türkiye’de yaşayan Nekrasov Kazaklarının el baskı giysi ve aksesuarlarında bulunan Türk kültürünün izlerini, özellikle Tokat yazmalarını incelemektedir. Makalede Türkiye’den yapılan göç sonrası toplanarak Rusya’nın Rostov bölgesindeki Azak, Novocerkask ve Staroçerkask müze koleksiyonlarında yer alan Nekrasov Kazaklarına özgü el baskı Türk kumaşları değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rusya, Nekrasov Kazakları, el baskı kumaşlar, Tokat yazmalar

Abstract: This article studies the Turkish cultural influence, especially Tokat style hand prints, on hand printed clothes and accessories of Nekrasov Kazakhs, who lived in Turkey from the early 18th century to 1962. The article examines the hand printed Turkish fabrics collected from the Nekrasov Kazakhs after their return to Russia and placed in Azov, Novoçerkassk and Staroçerkassk museum collections in the Rostov region of Russia.

Key Words: Russia, Nekrasov Kazakhs, Tokat fabric print designs on hand printed

Giriş

Bir süredir Rus araştırmacılarla birlikte 15.-20. yüzyıllar arasında Türk-Rus kültürel ilişkileri çerçevesinde “Rusya Müzelerinde Bulunan Osmanlı Kültür Mirası” adlı ortak bir araştırma projesi üzerinde çalışılmaktadır. Araştırmanın bir bölümü, Rusya’nın Rostov vilayetinde yer alan Rostov, Staroçerkask, Novoçerkask ve Azov şehir müzelerinde tespit edilen Osmanlı dönemi eserlerinin incelenmesini kapsamaktadır. Bu bağlamda Osmanlı silahları ile ilgili önceden de bir çalışma yapılmıştır.¹

Söz konusu müze koleksiyonlarında bulunan Osmanlı dönemi eserleri arasında, Türkiye topraklarında yaşayan ve 20. yüzyılın ikinci yarısında Rusya’ya dönen Nekrasov Kazaklarının göç sırasında yanlarında Türkiye’den getirdikleri eşyalar ve giysiler yer almaktadır.

Bir zamanlar Anadolu’da üretilen fakat birçoğu günümüze ulaşmayan kumaşlar ve özellikle el baskı Tokat yazmalar, geleneksel Kazak giysileri içinde korunmuş ve yaşamaya devam etmektedir. Renk, teknik ve desen açısından ilgi çeken söz konusu Türk kumaşları araştırmanın ana konusunu oluşturmaktadır.

* (Yrd. Doç. Dr.), Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, Tokat/Türkiye, e-mail: kemal.ibrahimzade@gop.edu.tr

** Senior staff scientist of Azov History, Archaeology and Palaeontology Museum-Reserve, Rusya, e-mail: irina_gusach@mail.ru

¹ Kemal İbrahimzade, İrina Gusach, “Rusya’nın Rostov Bölgesindeki Müze Koleksiyonlarından Yazılı Türk Klifleri” Mimar Sinan Üniversitesi 1. Uluslararası Avrasya Türk Sanatları Kongresi’nde sunulan bildiri (21-24 Kasım 2012).

As rlar d r yazmac l ğ n merkezi olarak bilinen Tokat, yurtiçi ve yurtd Ő na el bask s kumaş ve yazmalar göndermiştir. Anadolu'nun baz yörelerine özğ renk ve desen olarak benimsenen yazmalar n büyük bir k sm Tokat'ta yap lmaktayd . Bu yazmalara örnek olarak Artvin Çengelköy motifli yazmalar verilebilir.² Ayr ca bu örnekler çoğalt labilir.

Rusya'daki müze çal şmalar ndan başka konuyla ilgili Türkiye'de de çal şmalar yap lm řt r. Baz yaz l kaynaklar ve Tokat Müzesi'nde yap lm ř araşt rmlar bu anlamda say labilir. Ayr ca Tokat'ta yaşayan eski yazmac lardan konuyla ilgili baz bilgiler elde edilmiştir.³

Yap lan kaynak taramas sonucu Osmanl dönemi Tokat yazmalar hakk nda ne yaz k ki yeterli bilginin bulunmad ğ görölmüştür. Bununla birlikte baz kaynaklarda Kazaklarla ilgili deĝerli bilgilere de ulaş lm řt r. Servet Somuncuoĝlu'nun 2004 senesinde yay mlam ř olduĝu *Don Kazaklar* adlı kitab nda, zaman nda Türkiye'den göç ederek Rusya'n n Stavrapol bölgesine yerleşen Don Kazaklar n n izleri sürölmüştür. Kazaklar n günlük yaşamlar n orada izleme f rsat n yakalayan yazar, kaynaĝ n görsel materyallerle de desteklemiştir. Kitapta yer alan fotoĝraflardan anlaş ld ğ üzere Türkiye'de kulland klar geleneksel k yafetlerini orada da kullanmaya devam etmektedirler.⁴ Ayd n Ayhan, *Bal kesir'in Kimliĝi* adlı kitab nda Bal kesir bölgesinde birkaç as r boyunca yaşayan Don Kazaklar hakk nda deĝerli bilgiler ve tespitleri neşretmiştir.⁵

Diĝer taraftan Tokat Müzesi teşhiri ve depolar nda da 18.-19. yüzy l eski Tokat el bask s yazma örneklerine birkaç yazma d ř nda rastlanamam řt r. Yaz l ve görsel bilgi eksikliĝi nedeniyle Kazak giysilerinde kullan lan el bask s kumaş desenlerinin Tokat'a ait olup olmad ĝ na ilişkin baz tereddütlerin olmas na raĝmen kumaşlar n bask tekniĝi, renk ve motifleri titizlikle incelenerek bu örneklerin bir k sm n n Tokat yöresine ait olduĝu sonucuna var lm řt r.

K sa Tarihçe

Don Kazaklar soyundan gelen Nekrasov Kazaklar as rlar boyunca Don Nehri'nin k y lar nda yaşam şlard r. Fakat 1708 y l nda Nekrasov Kazaklar , Rus yönetimine karş silahl bir ayaklanmaya kat lm ř ve yenilgiden sonra Osmanl topraklar na s ğ nmak zorunda kalm şlard r.⁶ Göç sonras Nekrasov Kazaklar , Tuna, Kuban ve Anadolu'da yaşamlar n sürdürmüşlerdir. Anadolu'ya gelenler, Beyşehir Gölü'ndeki Mada Adas ve Bal kesir'de Manyas Gölü etraf na yerleşmişlerdir.⁷ Söz konusu Kazaklar "Nekrasov" ismini öncüleri Ignat Nekrasov'dan alm şlard r. 250 y l aç k n bir süre Türkiye'de yaşayan Kazaklar, 1960'larda Rusya'ya geri dönmüşler.

Nekrasov Kazak Giysileri

Rusya'n n güneyindeki Stavrapol kentine yerleşen Kazaklar Türkiye'den göç s ras nda kendileriyle birlikte günlük yaşamda kulland klar birçok Türk menşeli eşyan n yan s ra yanlar nda Türk kumaşlar ndan üretilen geleneksel giysilerini de götürmüşlerdir. Y llar sonra giysilerin bir k sm etnografik deĝer taş d ğ için makalede ad geçen Rostov bölge müzelerinde görev yapan araşt rmac lar taraf ndan söz konusu müzelerin koleksiyonlar na kat lmak üzere

² Bkz. *Tokat Yazmac l ğ* , s. 44.

³ Tokat' n en eski yazmac lar ndan olan Hüseyin Er ve Hasan Albay' n atölyelerinde bulunulmuş ve ustalardan konu ile ilgili deĝerli bilgiler edinilmiştir. Örneĝin 2014 senesinde yap lan söyleşi s ras nda Kazak k yafetlerinde kullan lan yazmalar n birçoĝunun kesin olarak Tokat'ta üretildiĝi bilgisine ulaş lm řt r.

⁴ Bkz. Servet Somuncuoĝlu, *Don Kazaklar* , Timaş Yay nlar , İstanbul 2004.

⁵ Bkz. Ayd n Ayhan, *Bal kesir'in Kimliĝi* , Bal kesir Belediyesi Kent Arşivi Yay nlar , Bal kesir 2011.

⁶ Пронштейн, Мининков, 1983, с. 390-399; Сухоруков, 1903, с. 378; Сень, 2002, с. 23; Буганов, 1976, с. 146; Смирнов, 1889, с. 12.

⁷ Большая Энциклопедия, 1896, с. 582; Аваков, 2012, с. 10, 24; Сень, 2012, с. 10; Энциклопедия казачества, 2007, с. 275.

toplann ş t r. Araşt rma yap lan bölge müzelerinden biri olan Staroçerkask Müzesi, Nekrasov Kazaklar na ait say bak m ndan en fazla eseri bulundurmaktadır. Yaklaş k iki yüz parça giyim kuşam materyali bu eserler aras nda yer almaktadır. Bunlar n büyük bir bölümü kad n giysileridir. Gömlek, şalvar, beşmet⁸ ve kemerden oluşan bayramlık erkek k yafet tak mlar ise koleksiyonun diğer bölümünü oluşturmaktadır. Beşmet, bayramlık, pamuk veya yünle s r mlanmış, yüzü ‘kutnu kumaş’ benzeri Türk kumaş ndan haz rlanmış k yafettir. Beşmetin astar , yani iç k sm genellikle çiçek desenli kumaşlardan yapılmaktadır.⁹

Kad n Giysileri

Nekrasov Kazaklar n n kad n giysileri, erkek giysilerine göre tak m ve aksesuarlar bak m ndan daha geniş bir yelpazeye sahiptir. Araşt rma aç s ndan en önemli bulgu hemen hemen tüm kad nlar n ve genç k zlar n giysilerinde, Türk etkisine rastlanmış olmasıdır. Dolay s yla, yapılan bu çal şma büyük ölçüde kad n giysileri üzerinden sürdürülmüştür.

Nekrasov Kazaklar n n geleneksel kad n k yafeti, gömlek (*rubaha*), gömlek üzeri giyilen (*balahon*), önlük (*zaveska*) ve yelekten (*kufaenka*) oluşmaktadır (Resim1). Kad n gömlekleri (*rubaha*) uzun kollu olup pamuklu renkli kumaşlardan yapılmıştır. Gömleğin etek k sm na Türkçe (*k rm z*) ad verilen k rm z renkte kumaş dikilmiştir.

Kazak kad nlar için zorunlu k yafet olarak belirlenen *Balahon*, gömlek üzerine giyilen k sa kollu ve düğmesiz bir üst k yafettir.¹⁰ Balahonlar n bir k sm n n Tokat el bask s kumaşlardan yapıldığı düşünülmektedir. Ayrıca Staroçerkask Müzesi’nde Tokat işi pamuklu el bask s kumaşlardan dikilmiş olduğu düşünülen çocuk balahonlar da bulunmaktadır. Balahonlar n dikiminde kullanılan el bask s kumaş örnekleri Resim 2 ve 3’te verilmiştir. Bayramlık balahonlar çizgili ipek Türk kumaşlarından haz rlanmış olup “ay y ld z” desenli düğmelerle süslenmiştir.

Önlük (*zaveska*) ise renkli kumaştan dikilen balahon ve k z çocuklar n n giydikleri gömlekler üzerine bağlanır. Önlük üzerine özel günlerde kad nlar bazen *kulan* ya da *kataur* ad verilen tokal kemer takarlard . Madenî ve işlemeli kad n tokalar göç s ras nda Türkiye’den getirilmiştir.¹¹ Yukarıda aç klanmaya çal ş lan genel kad n k yafetlerini oluşturan parçalar, bütün yaş gruplar için geçerlidir ve başörtüsü (baş örtme şekli) d ş nda bir farklılık göstermemektedir.

Başörtüsü ve Baş Örtme Şekilleri

Türk etkisini bariz bir şekilde yansıtan, Tokat yazmalar n n kullanıldığı Nekrasov Kazaklar n n bayramlık ve günlük kad n başörtüleri araştırmanın önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Günlük kad n başörtüsü, bone (*şl çka*), al n bezi (*svazka*) ve eşarp (*platok*) olmak üzere üç ayrı parçadan oluşmaktadır. Bilindiği üzere bone (*şl çka*), saçlar kapatmak için tasarlanmış pamuklu bir kumaştır (Resim 4, 5). Müzede bulunan boneler malzeme, renk ve desen açısından incelenmiştir. Bu parçaların Tokat’ta üretilen el bask s kumaşlar olduğu düşünülmektedir (Resim 6, 7).

Bone dikiminde tercih edilen ve çok beğenilen yazma desenlerinden biri ar (*pçelka*) desenidir (Resim 8). Nekrasov Kazaklar n n *pçelka* olarak adlandırılan desenin benzeri Sinekli Hammamiye yazmasında *sinek* motifi olarak karş m za ç kmaktadır. Rus müzesinde bulunan ar desenli kumaş n arka yüzünde Osmanlıca bir üretici damgası dikkat çekmektedir

⁸ Kazaklarca Beşmet olarak adlandırılan söz konusu k yafetin görsel tespitler neticesinde Doğu halklar nda önceden var olan ve “cepken” ad verilen üst k yafetin benzeri olduğu söylenebilir.

⁹ Георги, 1779, с. 36; Ригельман, 2010, с. 136; Фрадкина, Новак, 1986, с. 34-35; Логинов, 2003.

¹⁰ Народы Дона, 2005, с. 72-73; Жукова, Бандурина, 1986, с. 60-61.

¹¹ Народы Дона, 2005, с. 72-73; Жукова, Бандурина, 1986, с. 60, 62.

(Resim 9). Bone yap m nda kullan lan kumaşlar aras nda çiçek desenli olanlar da karş m za ç kmaktadır.

Bone (*şl çka*) üstüne, al na denk gelecek şekilde al n bezi (*svazka*) denilen 70 cm uzunluğunda, 10-15 cm eninde dikdörtgen şeklinde bir kumaş sar l r (Resim 10).¹² Al n bezleri için genellikle Tokat yöresine özgü “Kirazl ” isimli yazma kullan lm ş t r (Resim 13, 17). Bu desen d ş nda al n bezi olarak renk ve desen aç s ndan Tokat Kirazl s na benzer “Tokat Yar m Elmal s ”¹³ kullan lm ş t r (Resim 15).

Karş laşt rma yapmak için Türkçe kaynaklarda, ayr ca Tokat müzesinde ve Rusya’n n Rostov bölge müzelerinde bulunan birkaç örnek gösterilebilir (Resim 13-14, 15-16, 17-18). Genç k zlar *al n bezi* üzerine tercihen eşarp tak p üzerini boncuklu nazarl klar ve yapay ya da canlı çiçeklerle süslerler. Kadınlar ise *al n bezi* üzerine kenarlar renkli püsküllerle işlenmiş, dikdörtgen şeklinde ipek ya da pamuklu eşarp bağlarlar (Resim 11, 21). Bayram günlerinde başörtüler kâğıttan yap lan yapay ya da canlı çiçeklerle süslenir. Türkiye’nin baz yörelerinde görülen bu gelenek Nekrasov Kazaklar taraf ndan benimsenmiştir.

Nekrasov Kazaklar n n geleneklerine göre genç k zlar n saçlar n saklaması gerekmez. Dolay s yla yaz n onlar sadece Tokat yazmas ndan haz rlanan *al n bezi* ile yetinmişlerdir. *Al n bezleri* bayramlarda kuş tüyleriyle, boncuklu çengelli iğne nazarl klar ve çiçeklerle süslenir. Uzun saç örgülerine ise Osmanl paralar ndan yap lm ş *mahor* ad verilen bir süs tak l r.

Sonuç

Görüldüğü gibi Nekrasov Kazaklar n n geleneksel k yafetlerinde Türk tarz öğeler önemli bir rol oynam ş t r ve oynamaya da devam etmektedir. Türk etkisi halk n özgün kültürü içine nüfuz etmiş, onlar n hayat ve günlük yaşam üzerinde etkili olmuş ve ayr lmaz bir parçası olarak bu kültür içine yerleşmiştir. Böylelikle Nekrasov Kazaklar , Osmanl miras n hâlen koruyan ve yaşatan bir topluluk olarak karş m za ç kmaktadır.

Nekrasov Kazaklar eski geleneklere s k s k ya bağ d rlar. Tarihî süreç içinde kendi k yafetlerini imal etmek için 18-19. yüzy llarda çok beğendikleri Türk kumaşlar n , özellikle de Tokat yazmalar n kullanm ş ve bir kültür ögesi olan bu kumaşlar kendi gelenek ve görenek çat lar alt nda kullanmaya devam etmişlerdir. Nekrasov Kazaklar sayesinde Türk kumaşlar na ve özellikle Tokat yazmalar na “ikinci hayat” kazandı r lm ş, söz konusu bu kumaşlar dünyaya tan t lm ş t r. Şöyle ki bugün Nakrasov Kazaklar n n folklor ekibi Türk izlerini taşıyan geleneksel k yafetleriyle birçok ülkede konser vererek ve gösteri yaparak kendilerini tan t maktadırlar.

Kaynakça

Ayhan, Aydn, *Bal kesir'in Kimliği*, Bal kesir Belediyesi Kent Arşivi Yay nlar , Bal kesir 2011.

El Sanatlar Teknolojisi, Tokat Tahta Bask Kal p Haz rlama, MEB Yay., Ankara 2011.

İbrahimzade, Kemal, İrina Gusach, “Rusya’n n Rostov Bölgesindeki Müze Koleksiyonlar ndan Yaz l Türk Kl çlar ”, Mimar Sinan Üniversitesi 1. Uluslararası Avrasya Türk Sanatlar Kongresi, 21-24 Kas m 2012.

¹² Народы Дона, 2005, с. 75; Жукова, Бандурина, 1986, с. 62-63.

¹³ “Genellikle siyah zemine kırmızı ya da mor olarak basılır. Elma motifleri parçalanarak düzensiz olarak kullanılacak şekilde tasarlanmıştır. Tokat Elmal s ile arasındaki fark elma şeklinin deforme edilmesi ile kullanılmamasıdır.” Bkz. Tokat Yazmac l ğ , s. 42. Bir diğer kaynakta benzer tanımla kullanılmıştır: “Elma deseninin bozularak değiştirilmiş şekli “Tokat yar m elmal s ”dır. Her iki yazmada da renkler aynı olmakla beraber, yar m elmal da elma motifleri daha küçük ve bozuk şekiller halindedir. Kenarlar bordürle çevrilidir. Kenar bordürü iki paralel çizgi arasında yer alan noktalardan oluşur.” Bkz. El Sanatlar Teknolojisi Tokat Tahta Bask Kal p Haz rlama, Ankara 2011, s. 5.

- Kaya, Reyhan, *Türk Yazmacılık Sanatı (Tahta Kalpla Kumaş Baskısı)*, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 1974.
- Somuncuoğlu, Servet, *Don Kazakları*, Timaş Yayınları, İstanbul 2004.
- Tokat İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, *Tokat Yazmacılığı*, Pusula Basım, İstanbul 2014.
- Türeker, Kemal, *Ağaç Baskı Tokat Yazmaları*, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 1996.
- Абрамова Т. Традиционный комплекс женской одежды в свадебном обряде казаков-некрасовцев // Известия Ростовского областного музея краеведения. Выпуск 6. Ростов-на-Дону, 1986, с.116-124. (Nekrasov Kazaklar n n Düğünlerindeki Geleneksel Kadın Giysisi Takımı).
- Аваков П. А., Казаки-некрасовцы в русско-турецкой войне 1710-1713 гг. // Вести Донского края. Выпуск второй, ст. Старочеркасская, 2012, с.6-24. (1710-1713 Rus-Türk Savaşında Nekrasov Kazakları).
- Большая Энциклопедия. Восьмой том. Четвертое издание со стереотипа. Санкт-Петербург, 1896, с. 582. (Büyük Ansiklopedi. Sekizinci Cilt).
- Буганов В. И., Крестьянские войны в России XVII-XVIII вв. Москва, 1976.
- Георги И. Г., Описание всех в Российском государстве обитающих народов, а так же их житейских обрядов, вер, обыкновений, одежд, жилищ и прочих достопамятностей. Часть IV. Санкт-Петербург, 1779. (Rus Devletinde Yaşayan Bütün Halkların Tanımı, Onların Ritüelleri, İnançları, Giyim-Kuşamları, Konutları ve Diğer Özellikleri).
- Жукова Л. М., Бандурина С.А. Одежда казаков-некрасовцев // Донской народный костюм. Ростов-на-Дону, 1986, с.54-63. (Nekrasov Kazakları Giyimini // Don Halkı Kostümü).
- Ибрагимзаде К., Ручные набивные ткани города Токата (Турция) Лавровский Сборник Материалы XXXIII Среднеазиатско-Кавказских Чтений 2008–2009 гг. Этнология, История, Археология, Культурология. Санкт-Петербург 2009. (Tokat'ın El Baskısı Kumaşları).
- Логинов А. Н., «Тюркская яструя» в традиционной одежде донских казаков в XVI-XVIII вв., 2003, www.transbound.narod.ru/orient/loginov.html (XVI-XVIII. Yüzyıllarda Don Kazak Geleneksel Giysilerinde "Türk İzleri").
- Народы Дона, Этнографические коллекции в собраниях музеев Ростовской области. Ростов-на-Дону, 2005. (Don Halkları, Rostov Bölgesindeki Müzelerde Etnografik Koleksiyonları).
- Пронштейн А. П., Мининков Н.А. Крестьянские войны в России XVII-XVIII вв. и донское казачество. Ростов-на-Дону, 1983. (XVII-XVIII. Yüzyıllarda Rusya'da Köylü Savaşları ve Don Kazakları).
- Ригельман А., История или Повествование о донских казаках, отколы и когда они начали свое имеют... Репринтное издание 1846 г. Ростов-на-Дону, 2010. (Don Kazakları'nın Menşei, Tarihi ve Öyküsü).
- Сень Д. В., «Войско Кубанское Игнатово Кавказское»: исторические пути казаков-некрасовцев (1708–конец 1920-х гг.). Изд. 2-е. Краснодар, 2002. ("İgnatov Kafkas Kuban Ordusu": Nekrasov Kazakları'nın Tarihsel Yolu).
- Сень Д. В., Верность, вера и война: начало жизни и служения казаков-некрасовцев на Кубани // Этнический журнал «Казарла», №4 (17), август 2012, с.10-18. (Sadakat,

İnanç ve Savaş: Kuban'daki Nekrasov Kazaklar ın Yaşam ve Vatan Hizmetlerinin Başlangıcı).

Смирнов В. Д., Крымское ханство под верховенством Оттоманской Порты в XVIII столетии. Одесса, 1889.(18. Yüzyılda Osmanlı Egemenliği Altında Kırım Hanlığı).

Сухоруков В. Д., Историческое описание земли Войска Донского. Издание второе Областного войска Донского Статистического Комитета. «Частная Донская Типографія», Новочеркасск, 1903. (Don Kazak Toprakları nın Tarihsel Tanımı).

Тумилевич В. Ф. Свадебный обряд у казаков-некрасовцев // Ученые записки Ростовского Государственного университета. Труды историко-филологического факультета. Т. XXXXV. Ростов-на-Дону, 1958. (Nekrasov Kazaklar ın Düğün Merasimleri).

Фрадкина Н. Г., Новак Л.А., Старинный донской казачий костюм XVII-XIX веков // Донской народный костюм. Ростов-на-Дону, 1986, с.32-40.(XVII-XIX. Yüzyıl Eski Don Kazak Kostümü // Don Halk Kostümü).

Энциклопедия казачества. Москва, 2007. (Kazak Ansiklopedisi).

RESİMLER

Resim 1: Nekrasov-Kazak Kadın Giysisi, 19. Yy. sonu-20. Yy. başlar , Envanter No: КП 2295/2, 386/1, 17301/2, 9767, 9768, 9761/3, 9786, Kaynak: (НародыДона... Ростов-на-Дону, 2005, с. 72, 74)

Resim 2: Nekrasov Kazak Kadın Giysi Takımı, Staroçerkask Müzesi Envanter No: СИАМЗ КП 1709/2

Resim 3: Balahon dikiminde kullanılan el baskısı kumaş. Staroçerkask Müzesi Envanter No: СИАМЗ КП 1709/2

Resim 4: Bone (Şl çka), Envanter No: POMK
КП 17299/1 Kaynak: (НародыДона...
Ростов-на-Дону, 2005, с. 75)

Resim 5: Bone (Şl çka), Staroçerkask Müzesi Envanter
No: СИАМЗКП 347

Resim 6: El bask s Çiçek motifi Bone kumaş ,
СИАМЗ КП 347

Resim 7: El bask s Ar motifi Bone
kumaş , СИАМЗ КП 4228

Resim 8: Ar desenli yazma
Staroçerkask Müzesi Koleksiyonu
Envanter No: СИАМЗКП 3660/1

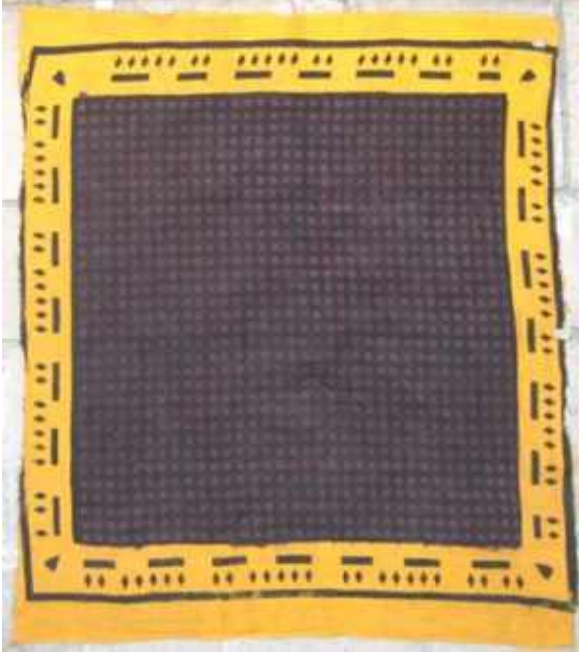
Resim 9: Osmanlıca bir üretici damgası
(okunamamıştır) Staroçerkask Müzesi Koleksiyonu
Envanter No: СИАМЗКП 3660/1

Resim 10: Alın Bezi.
Envanter No: POMKKП 9329
Kaynak: (Народы Дона... Ростов-на-Дону,
2005, с. 75)

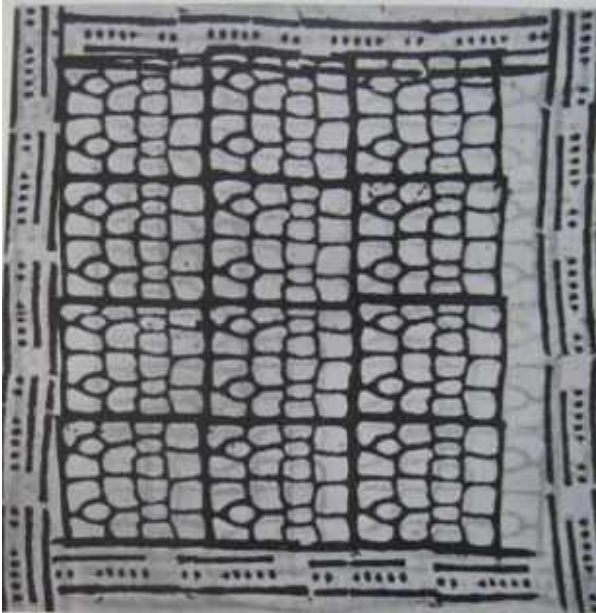
Resim 11: Alın Bezi üzerine sarı İlan Uruminskiy
isimli Eşarp. Envanter No: POMKKП 9762
Kaynak: (Народы Дона... Ростов-на-Дону, 2005,
с. 75)

Resim 12: Kirazlı Tokat Yazması , Tokat Müzesi Envanter No: 5506

Resim 13: Kirazlı Tokat Yazması -Al n Bezi, Staroçerkask Müzesi Koleksiyonu Envanter No: AM3KII 3825/1

Resim 14: Tokat Yazması , Kaynak: Reyhan Kaya, Türk Yazmacılık Sanatı (Tahta Kalıpla Kumaş Baskısı) İş Bankası Kültür Yayınları , İstanbul 1974.

Resim 15: Tokat Yarımlı Elmalı Yazması -Al n Bezi, Staroçerkask Müzesi Koleksiyonu Envanter No: СИАМЗКП 4231

Resim 16: Kirazlı olarak adlandırılan Tokat bölgesi Yazması
Kaynak: Reyhan Kaya, Türk Yazmaçılık Sanatı (Tahta Kalıpla Kumaş Baskısı), İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 1974.

Resim 17: Kirazlı Tokat Yazması -Alın Bezi,
Staroçerkask Müzesi Koleksiyonu Envanter No: CIAM3 3659/3

Resim 18: Nekrasov Kazakları'nın son Ataman' V. P. Saniçev'in ailesi. Türkiye 1960, (Straçerkask Müzesi Koleksiyonu)

Resim 19: Geleceğin Ailesi isimli bir fotoğraf. Türkiye 1950, (Straçerkask Müzesi Koleksiyonu)

Resim 20: Günümüzde Rusya'da yaşayan Nekrasov Kazakları'nın giydikleri geleneksel Alın Bezi ve Eşarb gösteren bir fotoğraf (Rus muhabiri Larisa Bahmatskaya arşivinden)